

NHỮNG TRỞ NGẠI TRÊN CON ĐƯỜNG TIẾN TỚI MỘT LIÊN BANG CHÂU ÂU THỐNG NHẤT –SO SÁNH VỚI LỊCH SỬ HÌNH THÀNH NƯỚC MỸ

Vũ Thanh Nguyên

Mơ ước về một Liên bang EU là một ý tưởng không mới ở châu Âu. Đó là mục tiêu mà những người theo chủ trương liên bang trong Liên minh Châu Âu theo đuổi kể từ khi EC/EU được thành lập. Ngay khi chuyển EEC thành EU, họ đã kêu gọi về một “Liên minh gắn bó hơn bao giờ hết (ever-closer union)” ở châu Âu. Trong hơn mười năm qua, EU đã có những bước tiến lớn trên con đường tiến tới một “Liên minh gắn bó hơn bao giờ hết”. Hiệp ước Maastricht năm 1991 là cố gắng thực sự đầu tiên nhằm tạo ra một “Liên minh chính trị” với chính sách đối ngoại và an ninh chung và đồng tiền chung. Hiệp ước này đã tạo ra những công cụ chính để chuyển Liên minh với sự hoạt động chủ yếu là hợp tác liên chính phủ thành một Liên minh theo mô hình của một liên bang châu Âu thống nhất. Sau đó, hai hiệp ước Amsterdam và Nice đã từng bước đặt ra nền móng của một Liên bang EU qua việc củng cố, mở rộng những định hướng từ Maastricht, đồng thời điều chỉnh cơ bản về mặt thể chế (quan trọng nhất là mở rộng phạm vi thẩm quyền cũng như thay đổi cơ

cấu của QMV). Đến cuối 2004, các nhà lãnh đạo của 25 quốc gia thành viên đã ký kết được Hiệp ước thiết lập bản Hiến pháp cho Liên minh Châu Âu. Bản Hiến pháp đã thiết lập đầy đủ những biểu tượng của một quốc gia thống nhất: Lá cờ của Liên minh là một vòng tròn gồm 12 ngôi sao vàng trên nền màu xanh nước biển; Quốc ca của Liên minh sẽ là bản “Ode to Joy” từ bản giao hưởng số 9 của Ludwig van Beethoven; Khẩu hiệu của Liên minh sẽ là “United in Diversity” (thống nhất trong sự đa dạng); Đồng tiền chính thức của Liên minh sẽ là đồng Euro; Ngày quốc khánh sẽ là 9/5 trên khắp châu Âu (ngày chiến thắng phát xít Đức, chính thức chấm dứt Đại chiến thế giới thứ 2) (điều I-8); Đặc biệt còn có hai thiết chế pháp lý tiêu biểu đại diện cho quốc gia đó là Chủ tịch và Ngoại trưởng của Liên minh (điều I-22 và I-28).

Tuy nhiên những người theo chủ nghĩa liên bang ở châu Âu dường như đã đơn giản hoá việc hình thành một quốc gia liên bang. Để có thể xác lập một quốc gia liên bang hoạt động dựa trên nền dân chủ thực sự ở cấp

châu Âu, Liên minh Châu Âu còn phải vượt qua rất nhiều trở ngại. Sau đây là phân tích về một số những trở ngại chính.

Vấn đề phân chia quyền lực trong một quốc gia dân chủ hiện đại

Một quốc gia dân chủ thực sự cần có sự phân chia quyền lực giữa các lực lượng hành pháp, lập pháp và tư pháp. Sự phân chia như vậy nhằm mục đích làm rõ các chức năng khác nhau của chính phủ và chuyển giao những chức năng quan trọng vào tay các cơ quan khác nhau nhằm chống lại sự lạm dụng quyền lực. Nguyên tắc phân chia quyền lực này của Montesquier đã được thừa nhận rộng rãi như là một tiền đề cơ bản của một quốc gia dân chủ.

EU hiện tại đã có sự phân chia quyền lực giữa các thiết chế cơ bản của mình. Uỷ ban Châu Âu – dự kiến là Chính phủ của Liên bang - có quyền lực hành pháp. Toà án Châu Âu giữ quyền lực tư pháp. Hội đồng Châu Âu – dự kiến trở thành Thượng viện của Liên bang - thực sự là cơ quan làm luật nhưng bị hạn chế chỉ biểu quyết đối với những dự luật do Uỷ ban Châu Âu đề xuất. Nghị viện Châu Âu – dự kiến trở thành Hạ viện của Liên minh – mặc dù có tên gọi mà theo tư duy pháp lý thông thường thể hiện rất rõ chức năng lập pháp nhưng lại có rất ít thẩm quyền trong lĩnh vực này. Nghị viện Châu Âu chỉ có quyền đồng quyết định hoặc sửa đổi dự luật với sự nhất trí của Hội đồng Châu Âu.

Có thể thấy, mặc dù EU mong muốn phân chia quyền lực theo học thuyết của Montesqueu trong các thiết chế nhằm tạo ra một mô hình quốc gia chính thức, nhưng sự

phân chia này chưa đạt được yêu cầu của thuyết phân quyền. Một khi Uỷ ban Châu Âu vẫn nắm giữ cả quyền hành pháp và quyền lập pháp và Nghị viện Châu Âu chỉ tồn tại một cách hình thức dưới tên gọi của mình thì chưa thể nói EU đã xây dựng được một hệ thống các thiết chế quyền lực theo đúng tiêu chuẩn của một quốc gia dân chủ hiện đại.

Vấn đề dân chủ trong việc tạo lập các thiết chế quyền lực của Liên minh

Bên cạnh yêu cầu phải phân chia quyền lực giữa các thiết chế của chính quyền để đảm bảo nguyên tắc kiềm chế và đối trọng trong tổ chức bộ máy nhà nước, các thiết chế cơ bản của một quốc gia dân chủ còn phải đảm bảo cơ sở dân chủ của mình (nguyên tắc dân chủ). Điều đó có nghĩa là các cơ quan quyền lực cần phải được hình thành trên cơ sở do dân chúng bầu cử một cách trực tiếp hoặc gián tiếp.

Hiện tại, Uỷ ban Châu Âu và Hội đồng Châu Âu, hai thiết chế quan trọng nhất, có quyền lực cao nhất của Liên minh, đều không phải do người dân châu Âu trực tiếp bầu ra mà hình thành qua quá trình đề cử và lựa chọn giữa những người đại diện chính phủ của các quốc gia thành viên. Về lý thuyết, các cơ quan này được gọi là cơ quan phái sinh từ các cơ quan dân cử (vì các chính phủ của các quốc gia thành viên được hình thành trên cơ sở bầu cử) và cũng được coi là cơ quan có nguồn gốc dân chủ (mặc dù hạn chế vì chỉ là cơ quan có quyền lực phái sinh). Tuy nhiên phương pháp làm việc và ra quyết định QMV (Qualified Majority Voting – bỏ phiếu theo đa số) của các thiết chế này một lần nữa lại xoá bỏ đi cơ sở dân chủ vốn đã ít

của chúng. Phương pháp bỏ phiếu theo đa số được áp dụng trong Hội đồng Châu Âu – cơ quan làm luật của EU – với hầu hết các lĩnh vực chính sách (Các hiệp ước của EU kể từ Đạo luật Châu Âu đơn nhất năm 1986 đến nay đều mở rộng việc áp dụng QMV đối với các chính sách mới, hiện tại chỉ duy nhất các lĩnh vực chính sách đặc biệt nhạy cảm về mặt chính trị – như các vấn đề thuế và quân sự – vẫn còn đòi hỏi sự nhất trí hoàn toàn). Việc áp dụng phương pháp QMV đồng thời có ý nghĩa rằng, sẽ có những đạo luật có thể được áp đặt lên dân chúng của một vài quốc gia, thậm chí ngay cả khi chính phủ, quốc hội và dân chúng của họ chống lại đạo luật đó.

Cơ quan duy nhất trong Liên minh được người dân châu Âu bầu cử trực tiếp là Nghị viện Châu Âu. Điều đáng tiếc là cơ quan này lại tồn tại khá hình thức, không thực sự hoạt động và có vai trò hết sức mờ nhạt trong Liên minh. Nhiều trường hợp các thành viên của Nghị viện không biết họ đang bỏ phiếu cho cái gì và các chính sách đôi khi được thông qua hoặc huỷ bỏ chỉ là tình cờ. Lý do là các vấn đề của dự thảo luật cơ bản đã được giải quyết trong các ban dự thảo của Uỷ ban Châu Âu và khi đưa sang Nghị viện thì chỉ còn là vấn đề thủ tục. Nghị viện Châu Âu không có thẩm quyền gì. Quyền được sửa đổi các đạo luật bị hạn chế trong một số lĩnh vực nhất định, hơn nữa phải có sự nhất trí của Hội đồng và Uỷ ban Châu Âu.

Để cải thiện tình hình này, bản dự thảo Hiến pháp đã đưa ra đề nghị bầu cử trực tiếp vị trí Chủ tịch Uỷ ban Châu Âu. Đây là một cố gắng nhằm tạo ra một bộ máy có tính dân chủ hơn trong con mắt người dân châu Âu.

Tuy nhiên vấn đề không những khó khăn từ khâu thông qua, mà còn rất phức tạp cả khi tổ chức thực hiện, đặc biệt là cơ chế để xuất ứng cử viên cũng như việc các ứng cử viên hầu như khó có thể tự xây dựng một chương trình tham gia tranh cử trong một cơ chế chính trị phức tạp đa tầng như hiện nay của Liên minh.

Vấn đề thiếu vắng những diễn đàn công cộng cho quốc gia mang tầm vóc châu Âu

Trong mỗi quốc gia dân chủ, luôn luôn tồn tại những diễn đàn công cộng, trong đó mọi người dân có thể tham gia tranh luận, bày tỏ ý kiến của mình về mọi vấn đề của quốc gia. Tuy nhiên, với tầm vóc châu Âu, hiện tại không có cơ quan truyền thông, báo chí nào thu hút được một lượng khán thính giả đủ lớn tính theo tỉ lệ dân số châu Âu. Châu Âu cũng không tồn tại phong trào xã hội rộng rãi nào thực hiện chức năng của một xã hội – dân sự có đủ khả năng liên kết mọi người vượt qua biên giới các quốc gia.

Trên thực tế có thể nhận thấy rằng, châu Âu có một số chương trình TV, tạp chí, báo chí bằng tiếng Anh được xem và đọc rộng rãi bởi các khán thính giả nhiều quốc gia. Những khán thính giả của nó chủ yếu là tầng lớp chính trị lãnh đạo, ngoại giao, trí thức hoặc doanh nhân. Những người như vậy có thể coi là một bộ phận của môi trường công cộng tầm vóc châu Âu và đã tồn tại từ nhiều thế kỷ. Tuy nhiên những người dân bình thường thì chưa bao giờ chia sẻ môi trường công cộng đặc biệt này.

Bên cạnh sự thiếu vắng những diễn đàn

công cộng còn một vấn đề khó khăn khác nữa là rào cản về mặt ngôn ngữ. Các vấn đề được tranh luận trong các thiết chế của Liên minh vốn đã rất phức tạp và trừu tượng lại cộng thêm rào cản về mặt ngôn ngữ nên các hoạt động trở nên hết sức khó khăn, thậm chí ngay cả đối với bộ máy công chức trong các thiết chế của Liên minh chứ chưa nói đến những người dân bình thường ở các quốc gia khác nhau, nhất là những quốc gia ít biết ngoại ngữ như Italy hay Phần Lan... Thậm chí nếu tiếng Anh trở thành ngôn ngữ toàn cầu, đặc biệt đối với thế hệ trẻ sử dụng internet, thì cũng khó có thể hình dung được tiếng Anh có thể trở thành ngôn ngữ chung cho mọi công dân châu Âu trong cuộc sống hàng ngày hoặc chỉ để phục vụ cho các hoạt động có tính chính trị.

Vấn đề thiếu vắng ‘nhân dân’ cho quốc gia EU tương lai

Một chính phủ của dân, do dân và vì dân là định nghĩa về nền dân chủ nổi tiếng của Abraham Lincoln. Vấn đề là có tồn tại thực sự cái gọi là người châu Âu với một tính cách riêng có thể phân biệt với những người dân ở các quốc gia khác hay không? Một số người theo chủ trương liên bang đã cố gắng chứng tỏ sự tồn tại của một tính cách chung của người dân châu Âu bằng cách chỉ ra những di sản chung của nền văn hoá cổ từ thời Hy Lạp và La Mã. Những di sản này bao gồm niềm tin về chủ nghĩa cá nhân, tính nhân văn và dân chủ. Những ý tưởng phục hưng về các quyền cá nhân hoặc di sản Thiên Chúa giáo cũng thỉnh thoảng được đề cập như là một phần của tính cách châu Âu. Tuy nhiên thực tế cho thấy, những giá trị này không chỉ giới

hạn trong khuôn khổ của EU và các quốc gia thành viên. Những giá trị và nguồn gốc nói trên còn được chia sẻ bởi nhiều quốc gia khác như Mỹ, Canada, Australia cũng như nhiều quốc gia khác ngoài “thế giới phương Tây”.

Theo Thomas Paine, người đã viết những lời lẽ đầy sức thuyết phục trong cuốn “Lương tri” (Common Sense) tôn vinh bản Tuyên ngôn Độc lập nước Mỹ năm 1776, điều cốt yếu của bản Hiến pháp là ở chỗ nó phải là ‘đạo luật của một dân tộc tạo ra một chính phủ’. Nhưng không phải có một dân tộc như vậy ở châu Âu mà châu Âu có rất nhiều dân tộc. Ngay như Nghị viện Châu Âu cũng được đòi hỏi là đại diện của các dân tộc châu Âu và của quốc gia châu Âu. Chính điều này dẫn đến một thực tế là không có cơ sở cho một hệ thống đảng chính trị ở cấp EU để có thể tổ chức và phân chia chức năng đại diện cho các nhóm trong xã hội EU.

Việc thiếu vắng tính cách chung dựa trên lịch sử và văn hoá giải thích tại sao mặc dù EU đã cố gắng tạo ra những biểu tượng nhân tạo cho ‘tính cách EU’ bằng các biện pháp như cờ, quốc ca, ngày ‘quốc khánh’, hình thành khái niệm công dân EU, khuyến khích hình thành ‘tiêu chuẩn châu Âu’, thiết lập hộ chiếu EU, bằng lái xe EU, tổ chức Olympic EU, thiết lập dàn nhạc trẻ EU ... nhưng vẫn không tạo ra được một cảm giác về một tính cách chung trong người dân EU.

So sánh quá trình liên bang hoá của EU với sự hình thành Liên bang Mỹ

Trong Hội nghị về Tương lai châu Âu, với mục đích xây dựng một bản dự thảo Hiến

pháp EU, những người theo chủ trương liên bang ở châu Âu đã coi Hội nghị lập hiến Philadenphia năm 1787 ở Mỹ như là một hình mẫu lý tưởng. Chủ tịch Hội nghị Tương lai châu Âu, nguyên Tổng thống Pháp Valery Giscard d'Estaing, đã tự coi mình như là một Benjamin Franklin của châu Âu – là người tạo ra bản dự thảo Hiến pháp Châu Âu. Giscard d'Estaing và những người trong Hội nghị đã đi ngược lại lịch sử 200 năm sang một châu lục khác để tìm kiếm câu trả lời cho câu hỏi: EU ngày nay cần phải được tổ chức như thế nào? Tuy nhiên có thể nhận thấy rằng, quá trình hội nhập tiến tới một quốc gia ở châu Âu ngày này có những sự khác biệt căn bản so với sự hình thành nhà nước Liên bang Mỹ trước đây.

Lịch sử cho thấy, không một quốc gia có chủ quyền nào có thể được thành lập thông qua một sự thoả thuận hoặc một bản hợp đồng. Thông qua các hiệp ước giữa các quốc gia, các tổ chức liên minh, liên đoàn, liên hiệp có thể được thiết lập, nhưng một quốc gia, một nền cộng hoà có chủ quyền thì trong lịch sử chưa tồn tại. Hợp chúng quốc Hoa Kỳ về bản chất không phải là một liên bang của các quốc gia mà là một tập thể nhân dân có chủ quyền và bởi vì các bang của Liên minh Mỹ chưa bao giờ tồn tại và hoạt động như một quốc gia độc lập có chủ quyền. Giữa chủ quyền mà Anh quốc giao cho các thuộc địa của nó và chủ quyền của nước Mỹ ngày nay không hề có một thời kỳ quá độ nào mà các bang tồn tại như là một quốc gia độc lập riêng rẽ. Các bang trong Liên minh Mỹ chưa bao giờ tồn tại với một chủ quyền hoàn toàn độc lập.

Trước khi có nền độc lập; chúng đã là những thuộc địa nằm trong chủ quyền của Anh quốc thống nhất và kể từ khi giành được độc lập chúng chỉ tồn tại trong điều kiện là hợp chúng quốc.

Trong bản Tuyên ngôn Độc lập, các bang của nước Mỹ tuyên bố chúng là những quốc gia độc lập nhưng không phải độc lập riêng rẽ, tách rời. Bản Tuyên ngôn không phải được thực hiện bởi từng bang riêng biệt mà thực hiện chung bởi các bang. Các bang cùng thống nhất tuyên bố nền độc lập của họ, cùng thực hiện cuộc chiến tranh giành độc lập, cùng chiến thắng và cùng được quốc tế cũng như những nước mẹ cũ thừa nhận là một hợp chúng quốc chứ không phải là từng quốc gia có chủ quyền độc lập riêng biệt. Các bang chưa bao giờ tồn tại với đầy đủ chủ quyền của một quốc gia độc lập riêng biệt; Chúng không có cờ – biểu tượng của chủ quyền – và được thừa nhận bởi các thế lực quốc tế; Chúng chưa bao giờ ký hiệp ước quốc tế, không có quan hệ đối ngoại, không có quan hệ thương mại quốc tế, không tham gia một liên minh quốc tế nào và ở một số khía cạnh quyền lực của chúng còn bị hạn chế hơn cả khi chúng là thuộc địa Anh quốc.

Sự thật là các bang của Hợp chúng quốc tồn tại và chỉ tồn tại trong tình trạng liên hợp với nhau. Khối liên hợp giữa các bang và bản thân các bang được sinh ra đồng thời, hình thành cùng nhau và cũng chỉ tồn tại cùng với nhau. Sự tách biệt sẽ là điểm kết thúc cho cả các bang lẫn khối liên hợp. Hợp chúng quốc Hoa Kỳ là một

quốc gia, một quốc gia có chủ quyền đơn nhất và chủ quyền quốc gia đơn nhất này nằm trong liên minh và sự liên kết chặt chẽ giữa các bang chứ không phải của từng bang. Liên minh tồn tại trong mỗi bang và mỗi bang nằm trong Liên minh.

Nhìn lại Liên minh Châu Âu, điều khoản đầu tiên trong bản Hiến pháp EU mới nêu: “Thiết lập một Liên minh Châu Âu, trong đó các quốc gia thành viên chuyển giao thẩm quyền nhằm đạt mục đích chung. Liên minh sẽ phối hợp các chính sách nhằm đạt được những mục tiêu mà các quốc gia thành viên mong muốn, và thực hiện trên phạm vi cộng đồng thẩm quyền mà họ được chuyển giao trong lĩnh vực đó”. Như vậy các quốc gia thành viên của Liên minh chỉ chuyển giao quyền lực và thẩm quyền khi những hoạt động chung được xem là hiệu quả, nhưng chưa bao giờ từ bỏ chủ quyền của mình đối với các thiết chế ở cấp dưới quốc gia. Trước đây, trong suốt chiều dài lịch sử của lục địa, châu Âu chưa bao giờ là một quốc gia, một dân tộc đơn nhất.^{*} Một sự thống nhất duy nhất mà châu Âu chưa bao giờ biết đó là tôn giáo và văn hoá. Sự khác biệt giữa các quốc gia được chứa đựng trong lịch sử, phong tục tập quán, ngôn ngữ... Các quốc gia và những thành tố trọng yếu của chúng tạo nên châu Âu. Một châu Âu từ trước đến nay mà người ta biết đến đó là châu Âu của các quốc gia khác nhau. Và những quốc gia này vẫn đang cần chủ quyền độc lập của họ, cần biên giới riêng của họ ở những mức độ nhất định.

Những sự khác biệt căn bản nói trên giữa mối liên kết giữa các bang nước Mỹ và sự hội nhập của các quốc gia có chủ quyền ở châu Âu khẳng định một điều: Mặc dù Hội nghị Lập hiến của châu Âu rất kỳ vọng về mô hình của Hội nghị lập hiến Philadelphia nhưng đó khó có thể là kiểu mẫu để có thể sao chép. Châu Âu thực sự cần tự sáng tạo trên con đường tiến tới một Liên bang.

Tóm lại, mặc dù con đường dẫn đến Liên bang Châu Âu còn rất nhiều trở ngại và khó có thể dự đoán điều gì đang chờ đợi châu Âu trong tương lai, nhưng với những gì mà Liên minh Châu Âu đã đạt được trong suốt hơn nửa thế kỷ hội nhập và phát triển, người ta có cơ sở để tin tưởng vào những thành công tiếp theo của dự án Hiến pháp. Khi đọc bản dự thảo Hiến pháp EU, không ai không nghĩ tới bản Hiến pháp Mỹ. Người ta cảm thấy tin tưởng vào sự đi tới của bản Hiến pháp Châu Âu, vì dường như họ vẫn bị thuyết phục bởi những lý lẽ đầy hào khí, đầy cảm động và thuyết phục lòng người trong The Federalist Papers trước bản Hiến pháp mới: “Xin các bạn chờ nghe giọng lưỡi của những con người độc địa thường vẫn nói với các bạn rằng, cái chính thể hiện đang được đề nghị để các bạn biểu quyết là một chính thể mới lạ trong địa hạt chính trị thế giới, rằng những chính trị gia đên cuồng nhất từ xưa tới nay cũng chưa hề dám đưa ra một chính thể như vậy trong lý thuyết của họ, rằng cái chính thể đó chỉ là một toan tính hấp tấp, vội vàng, không thể thực hiện được... Nhưng tại sao cứ phải gạt bỏ một cuộc thí nghiệm về một chính thể

cộng hoà mở rộng (Cộng hoà Liên bang), chỉ vì mỗi một lý do là chính thể đó chưa đựng nhiều điều mới mẻ? Vinh quang của dân tộc Mỹ đã có được, có phải là trong khi họ biết coi trọng những tư tưởng của thời đại xa xưa và của những quốc gia khác, họ đã không sùng bái mù quáng quá khứ cổ kính hoặc những phong tục và những danh hiệu xưa, họ đã không gạt bỏ những đề nghị hữu lý, những nhận định minh xác về thực trạng và những bài học kinh nghiệm của riêng họ? ... Nếu trước đây các vị lãnh đạo cuộc cách mạng đã không dám có một quyết định quan trọng, chọn lựa một chính phủ mà trong lịch sử không hề thấy ghi chép một trường hợp nào về một chính phủ tương tự như vậy, thì có lẽ ngày nay dân tộc Mỹ đã là một trong những dân tộc xấu số, nạn nhân của một chính quyền thiếu tài dẫn đạo, hoặc một chính quyền mà trong đó quyền tự do của nhân loại đã bị đàn áp, chà đạp" (Luận về Hiến pháp Hoa Kỳ, tr 24)

Tài liệu tham khảo

1. Udo Di Fabio, The European Constitutional Treaty: An analysis, German Law Journal N°8 (1 August 2004).
2. Francis Snyder, Modeling the EU Constitution, Eurozine.com, 2004.
3. Patrick Basham and Marian L. Tupy, Europe's New Constitution: Philadelphia It is Not, Scripps Howard News Services, 4 March, 2003.
4. Roland Flamini (Chief international correspondent), Analysis: What's in the new EU constitution, BBC.com.

5. Stanley Henig, The Uniting of Europe, Routledge, 2002.
6. Weiler and Marlene Wind, European Constitutionalism Beyond the State, Cambridge University press, 2003.
7. Neill Nugent, The government and politics of the European Union, Palgrave, 2003.
8. Simon Hix, The political System of the European Union, Palgrave, 1999.
9. Robert A. Jones, The Politics and Economics of the European Union, Edward Elgar Publishing Limited, 2001.
10. What the EU Constitution says, BBC.com.
11. Luận về Hiến pháp Hoa Kỳ; Haminton, Madison, John Jay.
12. Phan Đức Thọ, Những vấn đề cơ bản của Hiến pháp Châu Âu, Tạp chí Nghiên cứu Châu Âu, số 1 năm 2005.
13. <http://hometown.aol.co.uk>
14. <http://euabc.com>
15. <http://teameurope.info>
16. <http://www.e-f.org.uk>
17. <http://www.publications.parliament.uk/pa/>
18. <http://www.politicalstudies.org/mainjournal/edsselection/>
19. <http://www.essex.ac.uk/ECPR/publications/index.asp>